

Motion till riksdagen

1988/89:Sf222

av Lars Werner m.fl. (vpk)

Ersättning för kostnader vid psykologisk behandling
m.m.

Frågan om ersättning via det allmänna försäkringssystemet för psykologisk utredning och behandling har genom åren väckts i ett flertal riksdagsmotioner. Någon lösning av frågan har hittills ej uppnåtts. Med hänvisning till ett flertal skäl såsom bl.a. bristande kompetensgarantier samt ekonomiskt ansträngt budgetläge, har frågan avförts.

Trots detta föreslår vpk att regeringen lämnar förslag som syftar till att lösa ersättningsfrågan för psykologisk utredning och behandling utförd av legitimerad psykolog eller psykoterapeut vid sidan av den offentliga hälso- och sjukvården.

Sedan 1978 finns efterfrågad kompetensgaranti i form av legitimation som psykolog och sedan 1986 även som legitimerad psykoterapeut. Det ekonomiska läget är sådant att nödvändiga rättvisereformer ej borde vara omöjliga att genomföra.

Samtidigt som frågan ej fått någon lösning växer köerna till psykologisk behandling – inklusive psykoterapi – hos de offentliga vårdgivarna. De som ej kan få sitt behandlingsbehov tillgodosett där, (ett mycket stort antal behövande), är hänvisade till att vända sig till det fåtal läkare som erbjuder dessa behandlingar som fria yrkesutövare, eller fritidspraktiker, inom ramen för det allmänna försäkringssystemet och Dagmaröverenskommelsen. Alternativt kan de vända sig till motsvarande grupper av legitimerade psykologer. I det senare fallet får de hjälpsökande finna sig i att betala vården till dess fulla kostnad, vilket för de allra flesta är en alltför stor ekonomisk belastning. Stora grupper tvingas således att acceptera att de av ekonomiska skäl ej kan erhålla adekvat behandling. Trots detta är även köerna till detta vårdutbud långa.

Den av sjukvårdsministern senast anvisade vägen för att lösa denna besvärliga situation är att sjukvårdshuvudmännen bör upprätta vårdavtal med enskilda, eller grupper av, vårdgivare.

Bl.a. har enligt uppgift Sveriges Psykologförbund sökt få sådana lokala "vårdavtal" till stånd. Dock har där konstaterats att huvudmännens vilja att ingå sådana avtal – eller att avsätta ekonomiska medel av tillräcklig mängd – är liten.

Det är högst otillfredsställande att, trots satsningar inom den offentliga hälso- och sjukvården, människors behov av adekvat stöd och behandling p.g.a. psykisk ohälsa, sjukdom och insufficiens, ej tas på samma allvar eller bemöts med samma respekt som när det gäller kroppslig ohälsa. Det rör sig här om stora grupper människor som p.g.a. denna underlåtenhet åsamkats

långt lidande, samtidigt som de till följd av komplikationer och kronifiering av tillstånden åsamkar samhället betydande ekonomiska kostnader. Denna ekonomiska belastning beräknas vida överstiga kostnaderna för en sådan utbyggnad av det allmänna försäkringssystemet att detta även kan omfatta gruppen legitimerade psykologer.

I samband med att en reform genomförs bör också en reformering ske av det system för taxa som kan bli aktuellt, eftersom läkarvårdstaxan inte kan översättas i direkta termer.

Sammanfattningsvis finns i dag

- en bristande kapacitet inom hälso- och sjukvården, psykiatrin, för att tillgodose de behov av psykologisk utredning och behandling som allt kraftigare uttalas,
- en växande grupp medborgare vars behov av adekvat behandling hänvisas till den privata marknaden,
- en orättfärdig övervärling på vårdsökandets privata ekonomi för att erhålla adekvat psykologisk hjälp. Följden blir att redan hårt ansatta grupper ytterligare missgynnas.
- legitimerade psykologer, sedan 1986 även legitimerade psykoterapeuter, vilka besitter nödvändig kompetens, och vilka som fria yrkesutövare, eller fritidspraktiker, skulle kunna svara mot en stor del av de behov som manifesteras.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag som syftar till att lösa ersättningsfrågan för psykologisk utredning och behandling utförd av legitimerad psykolog och legitimerad psykoterapeut vid sidan av den offentliga hälso- och sjukvården.

Stockholm den 18 januari 1989

Lars Werner (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Lars-Ove Hugberg (vpk)

Murgó Ingvardsson (vpk)

Gudrun Schyman (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Hans Petersson (vpk)

Elisabeth Persson (vpk)

1989

1989